

Inhoud

Inleiding op de brief	7
1. God spreekt door Zijn Zoon (1:1-4)	12
2. De Zoon is voornameer dan de engelen (1:5-14)	17
3. Pas op! (2:1-4)	23
4. Wat is de mens! (2:5-9)	26
5. Een barmhartige Hogepriester (2:10-18)	29
6. Christus en Mozes (3:1-6)	34
7. Verhard u niet, maar laat u leiden (3:7-19)	38
8. De rust voor Gods volk (4:1-11)	44
9. Gods levende Woord en barmhartige Zoon (4:12-16)	50
10. De troon der genade (4:16)	53
11. Wat voor Hogepriester moet Jezus zijn? (5:1-10)	58
12. Opnieuw het abc (5:11-14)	63
13. Volwassen worden óf afvallig worden (6:1-8)	67
14. Navolgen, volharden en erven (6:9-20)	71
15. Melchizedek en Abraham (7:1-10)	77
16. Melchizedek en Christus (7:11-19)	81
17. Christus kan volkomen zalig maken (7:20-28)	85
18. Wat is nu de hoofdzaak? (8:1-5)	91
19. Het nieuwe verbond (8:6-13)	95
20. De gelijkenis van de tabernakeldienst (9:1-10)	102
21. Het is volbracht! (9:11-28)	108
22. Onuitsprekelijk gewillig! (10:1-18)	116
23. Laten wij toegaan en laten wij volharden (10:19-39)	123
24. Wat het geloof betekent (11:1-7)	131
25. Die het beloofd heeft, is betrouwbaar (11:8-12)	135
26. Tentbewoners en pelgrims (11:13-22)	139
27. Van Mozes tot Rachab (11:23-31)	143
28. Van de Richteren tot de Makkabeeën (11:32-40)	147
29. Zien op Jezus (12:1-4)	152

30. 'Gelijk een vader doet' (12:5-11)	156
31. Laat Ezau u ten afschrik wezen ...! (12:12-17)	159
32. Sinai en Sion (12:18-24)	162
33. Nogmaals een ernstige oproep (12:25-29)	166
34. En nu de praktijk! (13:1-6)	170
35. Volg de onveranderlijke Christus – buiten de poort (13:7-17)	174
36. Ten slotte (13:18-25)	180

Inleiding op de brief

De brief aan de Hebreëën begint heel anders dan veel andere brieven in het Nieuwe Testament. De gewoonte van die dagen was dat een briefschrijver als eerste zijn eigen naam vermeldde en dan de naam van de geadresseerde. Kijk bijvoorbeeld naar Efeze 1:1: 'Paulus, een apostel van Jezus Christus door de wil van God, aan de heiligen die te Efeze zijn.'

Waarom hij zijn naam nu niet vermeldt en ook de naam van zijn lezers niet, weten we niet. Het is voor ons niet zo belangrijk te weten wie de menselijke schrijver is, zolang we er maar vast van overtuigd zijn dat de Heilige Geest de eigenlijke Schrijver is. Als de gedachte juist is dat deze brief eerst een preek is geweest, zou dat de reden kunnen zijn waarom de traditionele aanhef en groet hier ontbreken.

Waar de geadresseerden woonden en in welke omstandigheden zij verkeerden, weten we niet. Uit de brief wordt wel duidelijk dat ze gevaar liepen om van het geloof in Jezus afvallig te worden. Het kon best zijn dat ze als joden in de verleiding kwamen om weer terug te keren tot de ceremoniën (gebruiken en plechtigheden) van de joodse eredienst, zoals de offerdienst. De sociaal-religieuze druk van de kant van de joden op de joodse volgelingen van Jezus was immers groot. Ze wisten dat Jezus de beloofde Messias was en dat Hij al die offerwetten had vervuld en volbracht.

Toch moet het voor hen ook heel moeilijk zijn geweest om al die eeuwenlange gebruiken uit de wet van Mozes – door God Zelf ingesteld! – nu 'opeens' niet meer te houden. We moeten ook niet vergeten dat de apostelen en andere christenen de schijn tegen hadden, want wat was er eigenlijk te zien van Jezus en Zijn Koninkrijk? Jezus was naar de hemel 'vertrok-

ken' en de grote meerderheid van het joodse volk verwierp Hem als de Messias. Het was voor jodenchristenen verleidelijk om (ondanks het geloof in Christus als de Messias) weer terug te keren naar de ceremoniële eredienst. Om het geloof in de gekomen Messias, zonder iets tastbaars, aan te vullen met het tastbare van de ceremoniën. Maar op deze manier verlieten ze Hem.

In een van de laatste verzen (hoofdstuk 13:22) heet deze brief: 'het woord van deze vermaning'. Het Griekse woord voor 'vermaning' betekent ook 'aansporing', 'bemoediging', 'vertroosting'. Hetzelfde woord vindt u in Handelingen 13:15: 'Na het lezen van de Wet en de Profeten zonden de oversten van de synagogen tot hen [Paulus en Barnabas], zeggende: Mannen broeders, als er een woord van vertroosting tot het volk in u is, spreek dan.'

Zo spoort de apostel ons aan om vol te houden in de wedloop van het geloof. Met vergezichten van genadige beloning bemoedigt hij ons om in moeite en vervolging niet op te geven. Met grote ernst waarschuwt hij ook voor de huiveringwekkende gevolgen van afvallig worden. En vooral biedt hij ons in de verkondiging van Wie Jezus Christus is en wat Hij heeft gedaan en nog doet, een geweldige troost.

Wie de brief rustig doorleest, merkt al gauw dat Hebreeën geen gemakkelijke brief is. Misschien is het wel (met het boek Openbaring) de moeilijkste brief van het Nieuwe Testament. De onderwerpen die aan de orde komen, zijn heel diepgaand. Het gaat over Christus als Hogepriester – en dan niet in de priesterorde van Aäron, maar van Melchizedek; het gaat over het oude en het nieuwe verbond; over afvallig worden en als gevolg daarvan niet meer tot inkeer kunnen komen.

Keer op keer haalt de apostel iets aan uit het Oude Testament. Hij gaat ervan uit dat zijn lezers precies weten waar het over gaat, waar het staat en wat ermee wordt bedoeld.

Verder komt het ook door de schrijfstijl en het taalgebruik dat de brief niet gemakkelijk is. Er staan veel moeilijke woorden en ingewikkelde zinnen in. Daarom is ook een *nauwkeurige* vertaling nog geen *eenvoudige* vertaling.

In de brief wisselen twee zaken elkaar steeds af: de verkondiging van de Persoon en het werk van Christus; de waarschuwing om niet afvallig te worden en de aansporing om bij Christus te blijven.

Waar de brief over gaat, gaan we al lezend ontdekken, maar kort weergegeven gaan de dertien hoofdstukken over de volgende zaken:

Hoofdstuk 1 stelt de alles overtreffende glorie van onze Zaligmaker voor. Hij wordt vergeleken met de engelen en blijkt ze ver te overtreffen.

Hoofdstuk 2 begint met een waarschuwing om de woorden van deze hemelse Zaligmaker niet in de wind te slaan. Daarna lezen we over Zijn komst in menselijk vlees om satan te overwinnen.

Hoofdstuk 3 staat vol waarschuwingen: we worden als het ware aan de hand van Psalm 95 meegenomen naar de woestijntijd van de Israëlieten en ontvangen ernstige lessen uit hun ongelooft.

Hoofdstuk 4 trekt ook positieve lessen uit deze Psalm. Duidelijk wordt dat Christus een nieuwe toekomst doet aanbreken, een rust die eeuwig blijft. Vanaf vers 14 richt de apostel onze aandacht op de grote Hogepriester en op wat wij bij de troon der genade kunnen vinden.

Hoofdstuk 5 leert ons wat het werk van Christus als Hogepriester inhoudt. Opnieuw volgt, vanaf vers 11, een vermaning.

Hoofdstuk 6 waarschuwt ernstig om niet af te wijken van de waarheid van het Evangelie. Het gevaar bestaat dat men zich dan alleen nog maar kan verharderen. Ter bemoediging houdt de apostel ons het voorbeeld van Abraham voor, om geduldig te wachten op de vervulling van Gods beloften.

De hoofdstukken 7 tot en met 10 vormen de kern van de brief. Hoofdstuk 7 beschrijft de uitnemende heerlijkheid van Christus als Hogepriester, zoals Psalm 110 Hem aankondigt, verbonden met de persoon en priesterdienst van Melchizedek. Hoofdstuk 8 vertelt ons over het nieuwe verbond dat de Heere met ons opricht, wat door Hem al voorzegd is in Jeremia 31. Dat nieuwe verbond houdt onder andere in dat Zijn wet in onze harten geschreven staat en in onze verstanden gegeven wordt.

Hoofdstuk 9 vergelijkt de oudtestamentische, tijdelijke priesterdienst met de eeuwige Priesterdienst van Christus en Zijn eenmalige Offerande om de zonde teniet te doen.

Hoofdstuk 10 legt de nadruk op de grote waarde van het Priesterlijke werk van Jezus Christus en wat wij daaruit ontvangen: vrijmoedige toegang tot de heilige God. Vanaf vers 19 volgt een ernstige oproep.

Hoofdstuk 11 verwijst naar een lange rij van geloofsgetuigen uit de tijd van het Oude Testament. Zij functioneren als voorbeeld en laten ons zien hoe wij in geloof de beloften moeten 'omhelzen' en in de geestelijke wedloop moeten volhouden, hoe groot de hindernissen (de beproevingen van het geloof en de strijd tegen duivel, wereld en ons vlees) ook zijn.

Hoofdstuk 12 spoort aan om opvoedkundige maatregelen van God, zoals vervolging en lijden, niet op een verkeerde

manier uit te leggen en ons daardoor niet van het spoor van geloof en gehoorzaamheid af te laten brengen.

Hoofdstuk 13 laat ons zien dat Christus altijd Dezelfde is in trouw en genade. Ook worden we opgeroepen tot een christelijke levenswandel.

Het uiteindelijke doel van de apostel is om duidelijk te maken welke onschatbare rijkdommen christenen (uit joden en heidenen) bezitten in Christus, en ons aan te moedigen vol te houden in het strijdperk van dit leven. De Heere vergeet ons niet en verlaat ons niet! Zie hoofdstuk 13:21: Moge God u volmaken in alle goed werk, om Zijn wil te doen, in u werkend wat voor Hem welbehaaglijk is, door Jezus Christus.

Deze brief gaat ons persoonlijk aan, maar de vraag is: Op welke manier lezen we?

Bijbellezen vraagt geheiligde aandacht. We moeten ons inspannen om én goed te begrijpen én op een goede manier toe te passen wat we lezen.

Laten we niet tevreden zijn met een verstandelijke overtuiging. Een voorbeeld is Hebréeën 10:20: Een verse en levende weg die Hij voor ons heeft ingewijd ... Lees biddend, om zo'n persoonlijk woord ook door het geloof persoonlijk te mogen toepassen.

God spreekt door Zijn Zoon

Lezen: Hebreëën 1:1-4

Lees steeds eerst het betreffende Bijbelgedeelte en houd de Bijbel bij de hand.

Vers 1: Nadat God Zich vroeger vaak en op allerlei manieren aan ons voorgeslacht bekendmaakte, heeft Hij onlangs tot ons gesproken door Zijn Zoon. De apostel vergelijkt het spreken van God in het verleden (de tijd die we het Oude Testament noemen) met Zijn spreken in ‘deze laatste dagen’. Het was dezelfde God Die sprak in de voorafgaande eeuwen. Daar is geen verschil in. Toen was het echter

- ‘veelmaals’ (op verschillende tijden en in verschillende mate): denk onder andere aan de eerste bekendmaking van de Verlosser in Genesis 3, eeuwen later aan Abraham in Genesis 22, nog weer eeuwen later aan Mozes in Deuteronomium 18;
- ‘op velerlei wijze’ (op verschillende manieren): God maakte Zich bekend door gezichten, en sprak door dromen, Numeri 12:6; denk ook aan de vele ceremoniën en plechtigheden;
- door veel personen (profeten en dichters): Petrus zegt: ‘al de profeten vanaf Samuël’ (Handelingen 3:24).

Wij leven in de ‘laatste dagen’, de tijd tussen hemelvaart en wederkomst. Het Nieuwe Testament loopt uit op en kijkt uit naar de wederkomst (de terugkeer) van Christus.

Het eigenlijke onderwerp van dit eerste hoofdstuk, en min of meer van heel deze brief, is: Wie is die Zoon, in Wie God heel Zijn hart voor ons heeft opengelegd? En wat heeft Hij voor ons gedaan? We weten wel dat met deze Zoon Jezus wordt bedoeld. De Naam 'Jezus' komt in deze brief pas voor het eerst voor in vers 9 van hoofdstuk 2. Maar steeds gaat het over Hem.

Heel de brief vertelt ons: er is een eenheid tussen wat er in het Oude Testament staat en wat er in het Nieuwe Testament staat, maar er is ook een groot onderscheid. Het Nieuwe is veel rijker dan het Oude. Immers veel vervullingen van beloften uit het Oude Testament worden uitgebazuind in het Nieuwe.

In de volgende twee verzen leest u Wie deze Zoon is, om duidelijk te maken hoe hoogverheven Hij als Zaligmaker is. In deze brief is het belangrijkste onderwerp dat Hij de oplossing heeft gebracht voor het ontzettende probleem van de zonde. Hij Die de wereld heeft gemaakt en goddelijke glans bezit, heeft de reiniging van onze zonden door Zichzelf bewerkstelligd. De apostel gaat hier later nog uitgebreider op in. God de Vader heeft geen grotere Boodschapper dan Zijn Zoon en Hij heeft geen rijkere boodschap dan het Evangelie.

Vers 2: Voor deze Zoon heeft Hij het heelal bestemd. Door Hem heeft Hij ook de wereld en de eeuwen gemaakt.

Vers 3: Deze Zoon is de Uitstraling van Gods glorie en de precieze Afbeelding van Zijn Wezen. Hij houdt alles in stand door Zijn krachtige woord. Nadat Hij de reiniging van onze zonden door Zichzelf heeft bewerkt, zit Hij nu aan de rechterhand van de goddelijke Majesteit, in de hemel.

Wat een hoge positie ontving onze Hogepriester! Hij, Die voor ons mens was geworden, mocht nu – nadat Hij alles had volbracht – zonder vrees naast God op de troon plaatsnemen.

Stel u voor dat u dit nog nooit had gehoord of gelezen, en ik zou het u voor het eerst vertellen. Wat zou u dan denken? Dat kán niet. Wie van alle mensen kan nu toch aan Gods rechterhand plaatsnemen? En toch, dat is wat de apostel u hier vertelt.

Vers 4: Hij is boven alle engelen verheven en kreeg een veel voortreffelijker Naam dan zij.

Deze verzen vertellen ons:

- a. God heeft Zijn Zoon Erfgenaam gemaakt van alles. Dus alles wat bestaat, is voor Gods Zoon. Het woord 'erfgenaam' moet niet worden opgevat als in het gewone leven. Daar komt een erfgenaam pas in het bezit van de erfenis, wanneer de erflater gestorven is. Hier is dat niet zo, net zomin als in Romeinen 8:17. De apostel schrijft daar dat Gods kinderen erfgenamen zijn, erfgenamen van God, en mede-erfgenamen met Christus. In hoofdstuk 9 van deze brief leest u er meer over.
- b. God heeft door Zijn Zoon het heelal gemaakt. Het Oude Testament is er heel duidelijk in dat er maar één Schepper is: God. Er is ook geen medeschepper naast God. Toch lezen we in het Nieuwe Testament heel wat keren dat God door Zijn Zoon de wereld heeft geschapen. Dit maakt ons duidelijk dat deze Zoon God is.

Deze Zoon staat aan het begin én aan het einde van alle dingen, en daartussen houdt Hij alles in stand. Wat geeft dit een vastheid aan het christenleven! Ook troost het ons wanneer we de geschapen werkelijkheid om ons heen zien en ons afvragen waarom alles er is. Is alles niet zinloos, doelloos? Nee, zegt dit Bijbelgedeelte: God heeft het heelal gemaakt met als doel dat alles voor Zijn Zoon zal zijn. Dus ook uw leven – hoe nutteloos het u misschien ook lijkt – heeft dit doel!

- c. De Zoon is de glans of weerkaatsing van Gods glorie en de afbeelding van Gods Wezen.
- d. Hij draagt alle dingen door Zijn krachtig woord.
- e. Hij heeft door Zichzelf de reiniging van onze zonden bewerkt. Dat God door de Zoon het heelal schiep, wekt in ons terecht aanbidding en gevoelens van verwondering. Maar de wetenschap dat God in Zijn genade reiniging voor de vuilheid van onze zonden uitdacht en teweegbracht – om Hem nu zonder vrees te kunnen dienen – geeft ons een bijzondere troost. Hij Die de verzoening van onze zonden op Zich heeft genomen, is niet een onmachtig en onbetekenend mens, maar God. Stel dan al uw of jouw vertrouwen maar op deze grote Zaligmaaker en laat uw of jouw hart Hem maar altijd eerbiedig prijzen!
- f. Hij zit nu aan Gods rechterhand. Hiermee wordt gezegd dat Zijn Hogepriesterlijk werk om verzoening te bewerkstelligen klaar is. Dit wordt in hoofdstuk 10:11-12 verder uitgewerkt.
- g. Hij is veel hoger dan de engelen.

Laten we een ogenblik nadenken nu we een begin hebben gemaakt met deze brief. In de openingszin vinden we een ontzaglijk rijke zaak, waar we vanuit onze natuur zo gauw overheen zien, namelijk dat God spreekt. Dat is immers niet gewoon, maar een ontzaglijke werkelijkheid, waaraan wij niet kunnen ontkomen!

Als u enigszins beseft hoe klein u bent, als schepsel vergeleken met de Schepper, dan verwondert u zich erover. En als u door Gods genade hebt gezien hoe zondig u bent en hoe heilig God is, dan verwondert u er zich nog veel méér over dat God tot ons wil spreken!

Luister daarom met aandacht naar het Woord van onze God.
Lees, ook als jongere, je Bijbel!

Vragen:

1. Waarom is het voor het dagelijkse geloofsleven nuttig en noodzakelijk om kennis te hebben van Wie de Zaligmaker is – zoals in deze verzen omschreven?
2. Kun jij, kunt u in de Bijbel twee teksten vinden die gaan over de verhouding tussen God de Vader en God de Zoon?

Zingen: Psalm 2:7